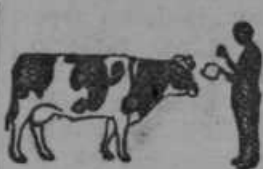

Livadi. Zastopnik podzveze br. Mirko Geratič je podal historijat tekmovanja ter pozdravil ravnatelja Tiskarne sv. Cirila g. Hrastelja, ki je z lepim nagovorom otvoril tekme. Tekmovanje je bilo v vseh panogah zelo napeto ter mu je prisostvovalo tudi mnogo drugih članov netekmovalcev. Ob pol dveh popoldne so bile tekme zaključene. Zastopnik Podzveze je nagovoril tekmovalce, čestital jim k uspehu ter razdelil darila in priznanja. Pokal »Slov. gospodarja« si je za eno leto priboril Fantovski odsek v Ptuj. Prejel je tudi prvo častno diplomu. Drugo mesto ter klp »Zmagovalca« je prejel Fantovski odsek iz Frama, tretje mesto je zasedel Fantovski odsek Maribor I., prejel je diplomu. Tudi tekmovalci-posamezniki, prvi trije iz vsake panoge, so prejeli lepa spominska darila in diplome. Doseženi uspehi so, če pomislimo na dolgotrajno prisiljeno mirovanje, prav lepi. Letošnje tekme za prehodni pokal »Slov. gospodarja« pa so dale našim fantom-telovadcem novih pobud za intenzivno delo na polju lahkoatletskega delovanja ter bodo uspehi prihodnje leto — kakor tudi udeležba — še lepši.

*

Sv. Lenart v Slov. goricah. Naše prosvetno društvo »Zarja« je letos res uresničilo svoj dolgoletni načrt in postavilo nov velik oder k stari dvorani. Dela se že bližajo koncu in bo tvorila celotna stavba res lepo celoto, in kar je glavno, ne bo se nam treba več tako stiskati v dvorani, ki je zdaj mnogo večja. Oder bo pa tudi tako velik, da bo možna vpriporitev vsake igre. Celotni telovadni in pevski nastopi se bodo lahko vršili na novem odru. Kdaj bo otvoritev, bomo še poročali, opozarjamo pa že danes na ta dan, ki mora zbrati v novi dvorani vse katoliški prosveti naklonjene farane, da prisostvujejo otvoritvi novega odra in prvi igri na njem. Vsebinska igra je krasna. Doživeli bomo na odru vso tragiko, bolest, žrtve, pa tudi ljubezen mater in očetov, katerih sinovi so padli v svetovni vojni. Delovnemu društvenemu odboru pa moramo biti hvaležni, da se je tako potrudil in z velikimi

Hlev mora biti prost kugel!

Pri okuženem oteletenju in nalezljivim nožnim katarjem uporabite prepričevalno od živino-zdravnikov priporočen »Bissulin«. Dobi se samo na odredbo živinozdravnika. Drži trajno, brez duha, nerazdražljiv. Najmanjši tovarniški zavitek 25 obvezil. Izdelovatelj: H. Trommsdorf Chem. Fabrik Aachen. Zastopnik: »Lykose«, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ulica 8.

žrtvami postavil nov oder. Pokažimo torej tudi mi z obilnim obiskom na dan otvoritve smisel in razumevanje za katoliško stvar in podprimo odbor in društvo »Zarja« v njunem idealnem stremeljenju za napredek katoliške prosvete. Na svidenje! Bog živi!

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Citatelji »Slov. gospodarja« si gotovo mislite, da smo pri nas v prosvetnem oziru vsi zaspali. Pa ni tako! V nedeljo 26. septembra smo ustanovili fantovski odsek. Na obnem zboru, ki se je vršil po večernicah v šoli, je govoril g. Stanko Kociper, akademik, od Sv. Miklavža pri Ormožu. Izvolili smo odbor, v katerega so prišli sledeči fantje: predsednik Rakuša Anton, načelnik Muršič Jožef, blagajnik Hebar Ciril, tajnik Kukovec Fr. Preglednika sta: Bezjak Franc in Peter Leon. Razsodišče tvorijo: g. župnik Rehar Josip, župan Simon Žuran in Korpar Jakob. Prvi sestanek bomo imeli v nedeljo 10. oktobra popoldne po večernicah v šoli. Fantje, pridite vsi v nedeljo, ker le v slogi je moč. Bog živi!

Sv. Venčesl pri Slov. Bistrici. V nedeljo, dne 10. oktobra bodo igralci tukajšnjega Prosvetnega društva ponovili v tukajšnji osnovni šoli lepo narodno igro »Črnošolec«. Vsi bližnji in daljni prijatelji prosvetnega dela vljudno vabljeni!

KRAJEVNI ŠOLSKI ODBORI!

Imate pravico, da tudi v bodoče kupujete v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in Ptuj, kjer ste itak dobivali blago po najugodnejših cenah!

Črna obletnica.

Za čuda mirno in tiho gremo mimo takšnih dni, vsi vdani v svojo usodo, ki je prišla, kakršna je pač prišla, ne da bi se ji mogli ali vsaj skušali ubraniti. Nihče se ne vpraša, zakaj je tako prišlo; ali ni bilo druge poti? Smo li krivi tudi sami? Kaj je naša dolžnost za naprej?

Eden teh je 10. oktober, ko bi moral ves narod, vsa država misliti samo na eno: da je na ta dan leta 1920 izgubil slovenski narod oni del svoje zemlje, ki je bil »prvi slovenstva list« — Koroško. Tega dne je Koroška, ki so jo nemške narodne čitalnice tako nasilno od desetletja do desetletja ponemčevale, pa so ji še vendar priznale v letu 1880: 102.252, leta 1890: 90.495, leta 1910 pa že samo 82.212 slovenskih prebivalcev, glasovala 59,04% (po nemški uradni statistiki) za Nemce, in to v tako imenovanem A-pasu, ki je obsegal 50 občin s 50.851 slovenskimi in le 21.966 nemško govorečimi (ki pa so bili v resnici Slovenci-nemškutarji) prebivalci.

Začuden se vprašamo: zakaj? Kot en vzrok — in sicer glavni — se imenuje 1200 letno nemško gospodstvo nad slovenskim narodom, ki mu je vcepilo duha hlapčevstva ter privzgojilo zavest lastne nemoči, in ponemčevalna šola, ki je zlasti na Koroškem svoje sile nategnila in tudi uspehe žela. Nemci, kot narod gospodov, so stoletja vbijali slovenskim otrokom na Koroškem v glavo, da je nemški jezik imeniten in lep, slovenski pa »jezik hlapcev in dekel«. Tako so si znali Nemci vzgojiti čete janičarjev, nemčurjev, večidel bogatih, ošabnih kmetov, ki radi svoje nadutosti niso hoteli biti isto kar »das gemeine Volk«, navadni ljud — ampak: gospodje, in zato Nemci, čeprav so morda v svojem prvem rodu komaj besedo nemško znali (primerjaj pri nas stare liberalce ali danes JNSarje!). Ljudstvu pa, ki je še hotelo ostati slovensko, so vzeli vse izobraženstvo s tem, da ga niso sprejemali v državne službe, če je kazalo svoje slovensko prepričanje. In če povemo še to, da

»Ali je to mogoče?« je vprašal s tihim, slabotnim glasom.

»Seveda. Če je sila, sme vsakdo krstiti. Krst velja, naj krsti kdorkoli. Al' ti pater Valerijan tega ni povedal?«

»Ne — pač — ne vem.«

»Ali ti je torej prav, če te jaz krstim?«

»Da, da, da. Čista si, nedolžna. Od nikogar tako rad ne sprejemem svetega krsta kakor od tebe... Krsti me, Veronika, brž, brž!« je prosil. Oči so mu gorele.

»Tako grem po vodo. Čisto miren bodi ta čas!« je rekla. »Kajne?«

Odhitela je s steklenico, v kateri je bilo še mleko, po bregu dol in k potoku, izlila mleko in steklenico oprala ter jo napolnila z vodo.

Anza je sedel nepremično, obraz mu je bil mrtvaško blede.

»Anza!« je prestrašeno zavpila, ko je na moč prisopihala nazaj.

»Da, Veronika,« je zašepetal onemoglo; »Bog je dobrotljiv. — Poslal te je kakor angela, da ne umrem brez svetega krsta. — Angel si. — Kajne, da mi vse odpuščaš?«

»Nimam kaj, Anza. Saj veš, da sva eno srce in ena duša. Toda zdaj bova molila, kajne?«

Pokimal je, ona pa je začela s svojim zvonkim glasom:

»Moj Bog, verujem v te! — Moj Bog, upam na te! — Moj Bog, ljubim te nad vse!«

»— nad vse, nad vse, ker si vse ljubezni vreden,« je molil za njo.

»Moj Bog, odpusti mi moje grehe! Žal mi jih je iz vse duše in iz vsega srca.«

»— da, da, žal mi jih je, vseh mi je žal... Moj Bog, bodi mi milostljiv! Usmili se me!« je šepetal.

»Anza, zdaj se bo zgodilo! — Nagni glavo!«

Ozrl se je še enkrat v nebo, potem se je sklonil, naslonil glavo na trato in zaprl oči.

Počasi mu je ulila Veronika vodo na čelo in rekla pobožno in slovesno:

»Janez, krstim te v imenu Očeta in Sina in svetega Duha.«

Oba sta nekaj časa molčala, potem mu je dekle zašepetalo:

»Anza, zdaj si ud svete Cerkve, otrok božji — in midva sva si brat in sestra v Gospodu.«

»— in rad imam Boga — ki je moj oče,« je dejal tiho. Bil je ves zamaknjen in obraz mu je žarel od svete groze.

»Zdaj ti je duša čista in bela kakor sneg,« mu je rekla Veronika še bolj prisrčno in toplo; »v vsem šmarju in vsej Kapli ni tako nedolžnega človeka, kakor si ti.«

Od sreče mu je zasijalo lice.

»— in v nebesa pridem, ko umrem, kajne, Veronika?«

so pred nedavnim izročili nekega jetnika z dolgo, polno brado. Ko so hoteli moža po predpisih gladko ostrčiti in obriti, so se pojavile nepričakovane težave. Mož se je upiral z vsemi štirimi, da bi mu ne posneli brade. Hoteli so ga pregovoriti zlepa, toda jetnik je pobesnel. Nazrinje so ga morali štirje krepki pazniki zgrabiti in s silo povesti k brivcu. Ko so moža tam potisnili na stol, ga je zadela kap in je umrl.

Na kak način so bili Italijani kos sončarici v Abesiniji?

Ko so se lotile italijanske čete prodiranja v Abesinijo, je ves svet prerokoval Italiji, da bo podleglo tamkaj bog-

so pri volilnih komisijah odločali Angleži in Italijani, nam je nemška zmaga, ki je bila kljub vsemu vendarle zelo pičila — večina za Avstrijo je znašala le 6746 glasov — vsaj malo razumljiva. Zlasti ima Italija za volilni izid »velike« zasluge. Znan socialist dr. Otto Bauer je zapisal leta 1923 v svoji knjigi »Avstrijska revolucija«, da je bilo mogoče Avstriji samo zato doseči ta politični uspeh, ker je imela Italija vojaške interese, da dolina Drave ne pride v roke Jugoslaviji. Predsednik italijanske delegacije princ Livi Borghese je dobil od koroške deželne vlade kot nagrado lepo vilo ob Vrbskem jezeru...

Vendar bi naše pisanje ne bilo zgodovinsko dovolj resnično, če bi za izgubo Koroške iskali samo zunanji vzroki. Mnogo, morda največ krivde, je na nas samih, na razmerah, ki so bile v naši lastni državi. Nekdo, ki je v onih dneh živel in deloval na Koroškem, je leta 1922 zapisal: »To, kar se je zgodilo na Koroškem, se je moralo zgoditi z vso nujnostjo. Ako bi ob takih prilikah plebiscit dobili, bi se moral zgoditi naravnost čudež.« Natanko opisuje vse brezglavo in breznačelno delovanje naših političnih in vojaških oblasti, katerih interesi so se le preveč križali. S svojim nespretnim postopanjem, ko nismo nudili Koroški ne politično ne gospodarsko ničesar, smo odbili od sebe ono tretjino koroških Slovencev, ki je bila še omahljiva, pa je tvorila jeziček na tehtnici. Centralizem juga in prepripi v domači državi pač niso mogli

privabiti neodločne mase, ki jo je nemška propaganda zasula z obljubami in gmotnimi dobrinami. Iz tega se učimo za prihodnje dni!

Danes živi naš človek na Koroškem teže, kakor kdajkoli. Brez vsake slovenske šole, brez izobraženstva in še gospodarsko uničen. Umira. Bodimo odkriti! Ne vemo, kako dolgo še vzdrži. Pa naše tnanje ga ne bo rešilo, ampak samo delo. In sicer najprej delo — doma. Naš slovenski dom v Jugoslaviji mora biti politično, kulturno in gospodarsko urejen in močan. Kot tak bo vzbujal pri naših bratih onstran Karavank ponos in bo najmočnejša vaba, da si zažele nazaj. Predvsem pa: naš jug mora imeti v tem vprašanju jasne pojme in načrte, sicer bomo zopet brezglavost zagrešili.

Maribor. (80 letnica Vračkove mame.) 80 letnico je obhajala pred dnevi g. Terezija Vračko, vdova po nadučitelju. Jubilejantinja je vzor krščanske matere, ki je vzgojila svoje otroke za zgled drugim staršem. Najstarejši sin je duhovni svetnik g. Evald Vračko, župnik v St. Ilju v Slov. goricah. Drugi sin Ivan je profesor v Celju, Jože posestnik v Mariboru, Ernest trgovski potnik, hčerka Ela je poročena z upokojenim učiteljem V. Šeronom v Ptuj. Sin Jože, pri katerem živi dobra mamica, je priredil za pomenljivo 80 letnico pristrčno družinsko slavo, na katerem so se spominjali dobri otroci dobrot svoje skrbne ter za visoko starost dobro ohranjene matere.

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Neznani tat je odnesel posestniku Ivanu Tušek v Podgorcih 2600 din gotovine. Ko so domači kožuhalu koruzo, se je splazil skozi okno v hišo in s plenom izginil v emo. Štefanu Petek, tudi v Podgorcih, je odnesel 280 din. Za tatami sledu.

Zibika. Biser zibiške župnije je Tinska gora z romarsko cerkvijo Materé božje in sv. Ane.

ZDRAVJE SI JE LAGLJE OHRANITI KAKOR PA GA POPRAVLJATI

Zaradi tega poskrbite pravočasno, da vam bodo vsi notranji organi pravilno delovali in da se vam v telesu ne bodo mogle nabirati škodljive snovi, ki bi vam mogle okvariti zdravje. Krušen sol, ki jo jemljete vsako jutro, iztreblja usedline in zaostanke v notranjih telesnih organih, da se ne morejo zaustavljati v obistih, jetrih ali v želodcu ter ureja takó prebavo in preosnovo v telesu. Na ta način preprečuje nastanek številnih zdravju škodljivih motenj. Ako trpite na takih motnjah, začnite se zdraviti s Krušen soljo. Originalna steklenica stane 45 din in zadostja za tri mesece, mala steklenica pa stane 27 din. — Dobliva se samo v lekarnah.

Oglas res. S. br. 29613/35.

1275

Daljni in bližnji romarji obiskujejo to božjo pot. V soboto 25. septembra popoldne pa pridrži avto z dvema božjepotnikoma na Tinsko goro. Izstopita oba prevzvišena gospoda knezoškofa, mariborski in ljubljanski, da ponesejo svoje zadeve in prošnje pred tron tinske Matere božje. Ljudstvo, posnemaj svoje nadpastirje, ki romajo, da molijo pred Tolažnico žalostnih, da bi bili potrjeni po njej potolaženi in razveseljeni.

Zibika. Dne 23. septembra je bilo v Zibiki pregledovanje selekcijskih krav. Udje zadrage pripeljejo svoje živali z upom na obdaritev. Premije so prejeli le nekateri, ker je bilo pripravljeno malo gotovine. To prvo premiranje krav v Zibiki pa splošno uči, da je molznicam treba priznati za delom, da je pripraviti dovolj sladke krme in da se je ravnati točno po pravilih zadrage. — V nedeljo 26. septembra so bili člani novoustanovljene gasilske čete slovesno zapri-seženi. Želimo blagoslova!

Laški okraj. Čez polovico zemeljske površine v našem okraju je poraščene z gozdom. Največja gozdna posest je jurklošterska graščina. Lastnika te posesti sta Henrik in Irena Falter. Graščina je bila nekdanj last kartuzijanskega, a pozneje jezuitskega reda. Za časa vladanja cesarja Jožefa II. 1780—1790 je prišla v svetno last. Pred približno 60—70 leti, za časa, ko je kmet

Proti trdi stolici in hemoroidom, spremljanim s pritiskom krvi, močnim utripanjem srea, glavoboru, je naravna

FRANZ - JOSEFOVA

grenčica že davno preskušeno domače sredstvo.

Prava

FRANZ - JOSEFOVA

voda deluje mlo in zanesljivo odpira, a poleg tega niti v zastarelih primerih ne odreče.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

znaj koliko vojaštva radi sončarice. Preroki so utemeljevali to domnevo z dejstvom, da so imeli Angleži leta 1917 v Mezopotamiji v osrednji Aziji 6242 primerov sončarice in 524 vojakov je radi tega tudi umrlo. Italijanska vojna statistika trdi, da je bilo v dobi prodiranja v Abesinijo samo 30 vojakov zadetih od sončarice in umrlo jih je sedem. Italijani so se ubranili sončarice, ker je moral nositi vsak vojak posebno pokrivalo, ki se imenuje tropska čelada. Daje ni dobil niti en mož do sončnega zahoda niti kapljice alkohola in nato vino. Italijani niso gonili svojega vojaštva peš, ampak so ga prevažali z avtomobili.

»Še topel boš v nebesih. Prav, kakor novo rojen otrok, ki umre takoj po krstu.«

»Bog ti povrni, Veronika! Povedal bom Jezusu, kaj si mi dobrega storila. Dobra si. Tako dober kakor ti mi ni bil nihče na svetu.«

»Vesela sem, da sem ti vsaj malo mogla pokazati, kako rada te imam.«

Oslabel je tako, da nekaj časa ni mogel spregovoriti. Dala mu je, da je goltnil požirek vode, in ga obrisala. Potem je rekel:

»Zdaj lahko umrem. Le to eno mi je žal: da se moram od tebe ločiti.«

»Saj je le za kratek čas,« ga je tolažila. »... Zdaj pa me poslušaj, Anza, kaj ti povem! Nobenega drugega ne bom vzela. Tebi ostanem zvesta vse življenje. V nebesih se spet snideva in tedaj ostaneva za zmerom skupaj.«

»Veronika! Veronika!« je zavpil in se po sili vzravnaval.

Bilo pa je prehudo zanj. Zakašljal je in omahnil, iz ust mu je privrela kri in težko je zahropel.

Veronika je pokleknila k njemu in mu zašepetala molitev na uho.

Čez nekaj časa je glasno vprašal:

»Kje si, Veronika? Ne vidim te več. Čisto temno je vse.«

»Tu sem, Anza,« je odgovorila in mu stisnila roko. »Pri tebi sem.«

Obrisala mu je pot s čela in kri z ust. Tedajci se mu je ustavila sapa; kake pol minute ni dihal. Veronika mu je glasno molila:

»O ljubi Jezus — o dobrotljivi Jezus — o sladki Jezus! Sveta Marija, mati božja in moja mati, stoj mi ob strani v tej moji zadnji uri!«

Iznemada je odprl oči in zašepetal:

»Veronika, ali vidiš, kako prihaja? O, kako je lepa!«

»Kdo pa?«

»Mati Marija,« je dahnili.

Zopet mu je sapa obstala. Potem je še enkrat hlastnil po njej in s smehljajočim se obrazom je izdihnil....

Sonce, ki je bilo že visoko, se je nagnilo nad bližnje drevo in je z zlatim žarom obsijalo glavo grofovega jagra. Veronika mu je gledala v smehljajoči se obraz, ki je bil lep, kakor da je živ, in ni trenila.

»Gospod, daj mu večni mir in pokoj, večna luč naj mu sveti!« je tiho molila.

Potem je vstala, se nagnila nad njega in ga poljubila na čelo.

Tedaj mu je še zadnjič vzdrhtelo telo, Veronika pa se je na glas zajokala.

Toda kmalu se je umirila in je rajnemu nežno zatislila oči. Sklenila mu je roke in mu prste ovila s svojim rožnim vencem.